

REZOLŪCIJA S4
Kalnu mežu apsaimniekošanas pielāgošana jauniem vides apstākļiem

Parakstītājvalstis un starptautiskā institūcija,

uzskatot, ka kalnu vides ekoloģiskā bagātība (dzīvnieki, augi un īpašas nozīmes ekosistēmas) ir sevišķi atkarīga no lielām platībām, ko veido ļoti daudzveidīgi meži, kurus kopumā uzlūko un novērtē kā dabisku vidi, nozīmīgu ainavas kvalitātes elementu, atpūtas zonu un buferjoslu, kas aizsargā pret dabas stihijas risku;

uzskatot, ka trauslajām kalnu ekosistēmām, kas pakļautas stiprām ietekmēm un maz spēj reaģēt uz svārstībām, ir jāvelta liela uzmanība, jo īpaši pievēršoties to veselības stāvoklim;

uzskatot, ka kalnu meži savā daudzveidībā ir īpaši vērtīgi cilvēkiem savu dažādo funkciju dēļ, īpaši dabiskās vides aizsardzībā, aizsardzībā pret dabas stihijas risku un hidroloģiskā cikla regulēšanā;

ņemot vērā kalnu mežu vietu reģionālajā apsaimniekošanā un attīstībā;

uzskatot, ka pie draudiem, ko radījusi cilvēces rūpnieciskā darbība un kas ietekmē šīs trauslās ekosistēmas, jāpieskaita tāldarbības gaisa piesārņojums, klimata pārmaiņu risks, ko izraisa siltumnīcas efekts, kā arī mežu ugunsgrēki;

novērojot, ka daudzos kalnu apgabalos kokmateriālu ražošanas rentabilitāte bieži samazinās apgrūtinātas mežizstrādes un neskaidru ekonomisko nosacījumu dēļ; un

tāpēc, ņemot vērā grūtības to mežkopības darbu veikšanā, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šo cilvēka iedarbības rezultātā pārveidoto mežu ekosistēmu izdzīvošanu un līdzsvaru;

uzskatot, ka prognozēs par kalnu mežu vietu un lomu, jāņem vērā ekonomiskie, kultūras un sociālie nosacījumi attiecīgajā reģionā;

norādot, ka kalnu apgabalu ekonomiskā attīstība var izraisīt konfliktus par zemes izmantošanu un ietekmēt vidi, īpaši liela tūristu pieplūduma rezultātā un jo sevišķi tāpēc, ka kalnu ekosistēmas pēc savas būtības ir īpaši trauslas;

novērojot, ka reģionos, kur samazinās lauksaimnieciskā un mežsaimnieciskā darbība, cilvēkiem atstājot mežaudzes un lielas ganību platības, kuras dažreiz stihiski apaug ar kokiem, bieži notiek nekontrolētas un kaitīgas pārmaiņas;

---

uzskatot, ka ietekme, ko izraisa medījamie dzīvnieki vai mājdzīvnieki, jāierobežo tā, lai var nodrošināt esošo mežaudžu aizsardzību un to atjaunošanu;

uzskatot, ka valsts iestādēm jāuzņemas atbildība par dabas katastrofu draudu novēršanu un kalnu mežu apgabalu neaizstājamā ekoloģiskā mantojuma aizsardzību;

uzskatot, ka ir laiks ņemt talkā efektīvus analīzes līdzekļus, īpaši statistisku, lai kopīgi ar vietējiem pārstāvjiem nodrošinātu tādu kalnu mežu apgabalu apsaimniekošanu, kas tiešām ir vērsta uz šī mantojuma saglabāšanu;

apzinoties, ka jāuzlabo mūsu zināšanas par visu kalnu mežu daudzveidību un bagātību, kā arī to dinamiku, lai mežziņa veikto darbu labāk pielāgotu vietējiem apstākļiem;

apzinoties, ka vēl ir daudz jāpaveic, lai labāk izprastu to, kā darbojas mehānismi aizsardzībai pret dabas stihijas risku, un vislietderīgāk izmantotu valsts ieguldījumus, un regulētu šīs trauslās vides apsaimniekošanu kopīgi ar visiem vietējiem partneriem,

apņemas censties mobilizēt savus resursus, lai kopīgi darbotos dažos konkrētos projektos, uz kuriem pamatojas to mežsaimniecības politika attiecībā uz kalnu ekosistēmām.

PRINCIPI

1. Kalnu mežu uzlabošanai jāpamatojas uz dziļākām zināšanām par visu to, kas veido vidi (mežaudzes, augsne, flora un fauna, klimats utt.), tāpēc, nosakot apsaimniekošanas ģeogrāfiskās vienības un izvēloties tajās veicamās darbības, jāņem vērā visi vietējie ekoloģiskie faktori. Tas nozīmē ne vien datu vākšanu par floru un faunu, retu vidi un kvalitatīvām ainavām mežu zemēs, bet arī ielejas vai sateces baseina vispārēju izpēti.

Piezīme. Izstrādājot dažādos iespējamus mežkopības scenārijus un priekšlikumus par mērķiem, kuriem paredzētas mežaudzes, jāņem vērā īpašas nozīmes sugu dzīvnieki vai augi apgabalā, kurā ir mežu zeme.

Ja kādas sugas izdzīvošanai svarīga biotopa saglabāšana ir saistīta ar ievērojamiem ierobežojumiem, tad visām ieinteresētajām personām attiecīgajā reģionā ir pienākums atrast kopīgu risinājumu.

2. Lai problēmas izprastu kopumā pēc to būtības un, ņemot vērā pārmaiņas, jāizveido patiesi ekoloģiska kartogrāfija, lai ielejas vai sateces baseina mērogā attēlotu visus novērojumus, kas attiecas uz vidi, īpaši mežaudžu, floras un faunas kartēs kopā ar datiem par dabas stihijas risku.

Piezīme. Digitālā kartogrāfija un jaunākie sasniegumi ģeogrāfiskās informācijas sistēmu jomā paver ievērojamas iespējas šajā ziņā.

3. Šo darbību rezultātā jāizveido savstarpēji savienotas valsts datu bankas par kalnu mežiem tā, lai varētu apspriesties starptautiskā mērogā.

4. Būs ļoti svarīgi gūt labāku izpratni par mijiedarbību starp augāju, kalnu strautu radītajiem plūdiem un eroziju un kopumā par to, kādas ir attiecības starp hidroloģisko ciklu un floru,

---

augšni un pamatklintāju, lai labāk novērtētu draudus, ko rada pārmaiņas zemes izmantošanā, un, reaģējot uz tām, izstrādātu attiecīgas stratēģijas, kurās ņem vērā vietējos ierobežojumus.

5. Gan ekonomiski, gan ekoloģiski apsvērumi vērš mūsu uzmanību uz draudiem, ko rada kalnu mežu vides nekontrolēta pārveidošana, un liek mums ierobežot apjomīgus ieguldījumus tad, kad stabila ekosistēmu var panākt ar dabiskiem līdzekļiem, kuri jāizmanto vienmēr, kad tiek veikta inženierbūvniecība, un kuriem jānodrošina līdzvērtīgu efektivitāti.

6. Ja ieņēmumi no kalnu meža nav pietiekami, lai nodrošinātu mežkopības darbus, kas nepieciešami mežaudžu attīstībai un stabilitātei, ņemot vērā, ka tās bieži ir jauktas un nevienmērīgas, jāizveido papildu finansēšanas shēmas, paredzot kalnu izmantotāju atbildību par šo trauslo ekosistēmu mantojuma saglabāšanu.

7. Eiropas valstis ir guvušas bagātu un daudzveidīgu pieredzi kalnu mežu vides apsaimniekošanā. Pašlaik tām jāmaina sava prakse, lai nepieļautu šo trauslo ekosistēmu destabilizēšanu un nodrošinātu stabila ilgtermiņa resursu apsaimniekošanu. Vajadzīgi priekšlikumi par efektīvām analīzes metodēm un dažādām sociāltehnikām pieejām.

KOPPROJEKTI

1. Starptautiska darba grupa, piemēram, Eiropas Mežsaimniecības komisijas darba grupa kalnu sateces baseinu apsaimniekošanai, sadarbībā ar Eiropas Kopienu Komisiju var apkopot zināšanas, kas iegūtas no dažādo Eiropas valstu pieredzes, un izstrādāt priekšlikumu par metodēm, ar kurām nosaka un ņem vērā stabilitātes rādītājus, novērtē mežaudžu spēju pretoties iekšējai un ārējai ietekmei un kuras ir noderīgas plānošanas un apsaimniekošanas darbiem kalnu mežsaimniecībā.

2. Ņemot vērā to mežu skaitu, ko Eiropā uzskata par dabiskiem vai maz pārveidotiem un kas savas ekoloģiskās daudzveidības dēļ var kļūt par pētījumu "lauku", lai pilnveidotu mūsu analītiskās metodes un mūsu zināšanas par kalnu mežu ekosistēmu specifisko dinamiku, mēs veicināsim pētījumus, kuru mērķis ir noteikt, kāds ir to mežsaimniecisko darbību minimālais līmenis, kas nodrošinās ekosistēmas ilgstošu stabilitāti.

3. Tādas koordinētas kalnu mežu izpētes programmas izstrādi, kuras īstenošanā tiek iesaistītas grupas, kas strādā dažādās valstīs, var uzticēt Starptautiskās Meža izpētes organizāciju savienības (*IUFRO*) specializētajai nodaļai sadarbībā ar Eiropas Mežsaimniecības komisijas darba grupu kalnu sateces baseinu apsaimniekošanai un Eiropas Kopienu Komisijas mežu programmas pētniecības un attīstības vadības komitejām.

4. Lai atvieglotu informācijas un pieredzes apmaiņu, sarakstā, kas katru gadu jāizplata visās ieinteresētajās valstīs, var ieteikt dažus amatus pētniecības un attīstības grupās vai pie mežu vienību pārvaldītājiem. Šajos amatos varētu būt mežsargi, kam saskaņā ar katras uzņemošās valsts administratīvajiem noteikumiem vai izcelsmes valsts un uzņemošās valsts nolīgumiem ir viena līdz trīs gadu ilga pieredze, kas iegūta savā valstī, strādājot kalnu mežu jomā.